

SOSIALISMI VASTAAN VAIHDANNAN MARKKINAT

Ludwig von Mises

[Tämä oli Ludiwig von Misesin (1881-1973) viimeinen virallinen puhe 2. toukokuuta 1970 pidetyssä taloudellisessa seminaarissa, johon osallistui 600 opiskelijaa, opettajia ja muuta yleisöä.]

Hyvät naiset ja herrat:

Minulla on vaikeuksia pitää puhetta tällä yleisölle, jolle ovat esiintyneet niin monet erinomaiset puhujat ja jolle myös todennäköisesti tulevaisuudessa tulevat esiintymään. Mutta en halua käyttää aikaa aloituksen kauniisiin sanoihin. Haluan siirtyä asioiden keskelle, *in media res*, käyttäkseni rajallisen ajan parhaalla mahdollisella tavalla.

Ihmiset eivät ole ainoastaan biologinen luokka—luokka ihmisiä yhdistettyinä tai liitettyinä toisiinsa biologisten faktojen perusteella. Ihmiset eivät ole ainoastaan sukulaisia keskenään; he tekevät myös yhteistoimintaa. He eivät ole ainoastaan biologisesti hyvin läheistä sukua toisilleen; he ovat myös—käyttäen vielä muutama vuosikymmen sitten tuntematonta termiä—”prakseologinen” luokka. He ovat henkisesti ja älyllisesti läheisiä ja he ovat läheisiä myös tavalla, jolla he elävät ja työskentelevät. He toimivat yhteistyössä. Yhteistoimijoita eivät ole ainoastaan ihmiset, jotka vaikuttavat yhdessä. He ovat ihmisiä jotka, ennen yhteistoimintaansa ajattelevat samalla tavoin ja synnyttävät asiantilan, jota voimme kutsua ryhmän tai luokan yhtenäisyydeksi.

Yhteistoimintaan kuuluu useita malleja. Ainoastaan yksi malli on tunnettu ihmisille, jotka näkevät ainoastaan pienten ihmisryhmien toimivan yhdessä. Nämä ihmiset näkevät ainoastaan *järjestäytyneen* yhteistyön—yhteistyön jota johtaa yksiköt, jotka antavat ohjeita toisille seuratakseen johtajiansa. Tämä järjestetty yhteistyön järjestelmä on erittäin suosittu. Sen on äärimmäisen hyvin tunnettu, erityisesti poliittisesta näkökulmasta. Se on järjestelmä johon yksilöt integroidaan erityisellä tavalla. Se on organisoitu järjestelmä, järjestelmä jota voidaan helposti kuvailla. Se on järjestelmä joka tänään tunnetaan ”sosialismina.”

Sosialismi on ihmisten yhteistyötä, mutta erityisen tyyppistä yhteistyötä. On ainoastaan yksi yksilö tai yksi ryhmä tai ihmisten luokka, joka antaa ohjeita kaikille muille ryhmän jäsenille heidän koko tavalleen tehdä yhteistyötä. Sosialistisessa järjestelmässä on yksi tahto, joka määrittää kaiken ja kuinka kaikkien ihmisten, kaikkien järjestelmän jäsenten, tulee toimia pienen ryhmän tai jopa vain yhden ihmisen, joka johtaa koko organisaatiota, käskyjen ja määräysten mukaisesti. Kaikkein taidokkaimmassa sosialistisessa järjestelmässä, jonka maailma on tähän mennessä tuntenut, teoreettisesti hienostuneimmassa sosialistisessa järjestelmässä, ainoastaan yksi ihminen päättää missä ja miten koko järjestelmän tulee toimia. Tässä järjestelmässä on ainoastaan yksi tahto joka päättää kaikesta. Ei ole ristiriitoja. On ainoastaan yksi johtaja, the Führer, johdossa. Muiden tulee totella ja seurata.

Tämä järjestelmä on hyvin tunnettu. Sitä voidaan erittäin hyvin ja helposti kuvailla; mutta se on järjestelmä jonka seuraamukset ja vaikutukset ovat tiedossa vain hyvin harvalle ihmiselle, jos yhdellekään. Führer periaatteen alla, sosialismiksi kutsumamme yhteistyötävän alla, organisoidun tai ”suunnitellun” yhteiskunnan alla, tämän järjestelmän alla, on olemassa vain yksi tahto, joka päättää kaikesta ja kaikkien muiden ihmisten täytyy seurata. Heidän tulee olla kuuliaisia. He ovat seuraajia. Tällaisessa järjestelmässä ei varmasti ole hukata tekoja tai valtaa, mutta itsessään tämä ei tarkoita mitään. Se tarkoittaa ainoastaan, että meidän tulee sanoa ettei kaikilla muilla ihmisillä ole omaa tahtoa, ei mahdollisuuksia, ei tilaisuuksia, ei valtaa vaikuttaa koko järjestelmän suuntaan, näiden ihmisten yhteistoiminnan ja yhteistyön suuntaan.

Sosialismi on loistava järjestelmä; se on loistava, erittäin hyvä, erinomainen, *jos hyväksymme Führerin ajatukset—jos ainoastaan hyväksymme Führerin ajatukset, joka lopulta johtaa koko järjestelmää.* Mutta tämä on hyvin eri asia, jos katsomme sitä todellisuuden näkökulmasta. Todellisessa elämässä ymmärrämme olevan erilaisia ajatuksia, erilaisia toiveita, erilaisia suunnitelmia ja erilaisia yksilöitä. Oikeassa elämässä ymmärrämme näiden yksilöiden, suuren ihmisten enemmistön, tulevan erittäin onnettomiksi jos heidän tulisi hylätä omat toiveensa, suunnitelmansa ja tahtonsa ja he joutuisivat ainoastaan noudattamaan muiden ihmisten käskyjä. Tällaista järjestelmää, järjestelmää josta puuttuu vapaus kaikilta muilta paitsi yhdeltä ihmiseltä, kutsuisimme vankijärjestelmäksi, elleimme olisi sitoutuneet perustavanlaatuisen

virheeseen, mikä itse asiassa on perustava syy sille miksi niin monet ihmiset hyväksyvät sosialismin ajatukset sekä yleisen suunnan kaikelle ihmiselämälle.

Ihmiset hyväksyvät sosialismin heidän omien ajatustensa näkökulmasta. He ovat täysin vakuuttuneita, että sosialistinen järjestelmä tulee etenemään juuri sillä tavalla kuin he itse haluaisivat sen edetä. He ovat täysin vakuuttuneita, että kaikki ihmiset pakotettaisiin omaksumaan tämä järjestelmä, jota he tietysti itse pitävät parhaana ja ainoana mahdollisena järjestelmänä. Kun puhumme sosialismista, oletamme, jos olemme sen puolesta, että sosialistinen järjestelmä tulee toimimaan juuri niin kuin yksilöllinen sosialisti haluaa sen toimivan. Oletamme tämän järjestelmän, tämän menetelmän, aikaansaavan tarkalleen ne vaikutukset ja tilanteet, jotka tämä yksilöllinen sosialistisen ajatuksen tukija haluaa saavuttaa.

Jos oletamme tällä järjestelmällä olevan myös valtaa päättää kaikesta mitä yksilö tekee suhteessa mitä yleensä kutsutaan uskonnolliseksi ongelmaksi, meidän tulee olettaa, että sellainen järjestelmä tulee omaksumaan yhden tietyn uskonnollisen järjestelmän. Se tekisi kaikista muista uskonnollisista järjestelmistä vainottujen vähemmistöjen järjestelmiä.

Harkitessamme sosialistisia olosuhteita emme koskaan ajattele, että tämä sosialistinen järjestelmä voisi pakottaa ihmiset tekemään asioita, joita he pitävät kaikista asioista pahimpina. Näin ollen meillä on asiantila, jota voimme ainoastaan määrittää yksinkertaisesti huonon ajattelun tilana. Ihmiset uskovat, ihmiset sanovat, ”Suosin sosialismia.” He saattavat käyttää jotain muuta synonyymistä termiä ”socialismille,” mutta he olettavat tämän järjestelmän olevan juuri se järjestelmä, jota he pitävät kaikin puolin ainoana hyvänä järjestelmänä, ainoana järjestelmänä jonka tulisi olla olemassa. He olettavat kaikkien muiden järjestelmien, kaikkien muiden asioiden toteuttamisen menetelmien, hyvien asioiden, mahtavien asioiden, jalojen asioiden ja yhteisten arkipäiväisten asioiden, olevan menetelmiä, joita he eivät halua sietää.

Socialismin ideaa voivat jotkin ihmiset pitää erittäin upeana ja hienona ajatuksena. Ihmiset voivat olettaa, että olisi hieno asia, jos koko maailma olisi omistautunut, täysin omistautunut, ainoastaan yhdelle määrätylle tavalla työskennellä, ajatella ja elää ja hylkäisi kaikki muut menetelmät sanokaamme, huonoina. Mutta kysymys on

aina, ja tätä kysymystä ei ole monasti harkittu riittävästi, kysymys on tuleeko tämä järjestelmä olemaan juuri se järjestelmä, jota minä *pystyn* tukemaan, *tulen* tukemaan ja *voin* tukea?

Sosialismin ajatus on aina yhdistynyt tiukasti vakaumukseen, että on olemassa vain yksi hyvä mahdollinen suunnitelma ja että ainoastaan yksi suunnitelma tulisi laittaa täytäntöön, ja että kaikki muut suunnitelmat asioiden päättämisestä tulisi kieltää ja pitää laittomina, epärealistisina, moraalittomina ja niin edelleen. Sosialismin nauttima suuri suosio laajasti ottaen maailmassa perustuu ihmisten uskoon, että sosialismisi tulee totta kai tukemaan ainoastaan oikeita asioita eikä pahoja asioita sekä että pahat asiat tulitaisiin kieltämään. Mikä on hyvää ja mikä paha, mikä on oikein ja mikä väärin, tulitaisiin totta kai päättämään *minun* toiveideni, *minun* näkemyksieni ja *minun* mieleni mukaan.

Sosialismin suuri suosio perustuu nimenomaan tosiasiaan, että ihmiset pitävät aina itseään kuuluvaksi hallitsevan enemmistön jäsenistöön, sosialistisen järjestelmän hallitsevaan voimaan, ja ei koskaan ryhmän jäseneksi, jonka ajattelua, näkemyksiä ja opetuksia ei sallita, suvaita tai hyväksytä enemmistön toimesta. Näin ollen kun puhumme sosialismista, unohdamme aina, että sosialismissa voi tapahtua niin *etten* kuulukaan ryhmän tai enemmistön jäseneksi joka, vaikkakin vähemmistönä, omaa erinäisiä teknisiä menetelmiä koko maailman hallintaan ja voimat sortaa kaikkia vastustajia. Ihmiset ovat täysin vakuuttuneita, että tämä järjestelmä tulee olemaan minulle upea, vain minulle. He eivät välitä siitä onko se upea myös muille ihmisille. Joten näiden järjestelmien suuri suosio koostuu nimenomaan tosiasiaista, että ihmiset ovat vakuuttuneita, että heidän ideansa, heidän suunnitelmansa ja heidän menetelmänsä ovat oikeita ja ainoita hyväksyttäviä.

Verrataan tätä ankaran yksinvallan järjestelmää markkinatalouden järjestelmään, vapauden järjestelmään, järjestelmään jossa jokainen tai jokainen ryhmä on muiden ihmisten valitsema. Kun vertaamme näitä kahta järjestelmää, huomaamme että markkinajärjestelmässä on varmasti epätyydyttäviä asiantiloja. Tällöin ihmiset kysyvät, mikseivät niin monet hyvät ihmiset hyväksy sosialismia? Nämä ihmiset eivät näe, että katsottuna ihmisten yhteistoiminnan ja rinnakkaiselon näkökulmasta, meillä on vain yksi tapa saada aikaan kaikinpuolinen täysi yksimielisyys ajattelussa ja

toiminnassa, ja tämä on kieltämällä kaikki poikkeavuus ja vainoamalla ihmisiä jotka poikkeavat siitä mikä on hyväksyttävää niiden toimesta, joilla on valta pakottaa vastustajat kuuliaisiksi. Näin ollen meidän tulee ymmärtää, että ihmiskunta olisi kehittynyt merkittävästi eri tavalla, jos aina olisi ollut ihmisiä, jotka olisivat käyttäneet voimaa pakottaakseen omat ajatuksensa, omat tapansa toimia ja elää ylivertaisesti kaikkialla ja kieltäneet kaiken muun.

Pitää paikkansa, meillä oli tie ulos. Meidän täytyy mainita, että yhdessä osassa maailmaa saattaisi olla ihmisryhmällä yksi järjestelmä ja muiden ihmisten keskuudessa toinen järjestelmä. Tämä tarkoittaa asiantilaa maailmassa, jossa olisi monta itsenäistä valtiota ja jokaisessa näistä itsenäisistä valtioista erilainen järjestelmä tiukasta sosialismista, vallitsevasta valtaapitävän ryhmän toimesta tiukka päätöksenteko kaikesta. Tämä olisi aikaansaanut useiden ryhmittymien maailman, mahdollisesti keskenään taistelevien; taistellen keskenään, koska jos pidät tiettyjä asioita ehdottomasti välttämättöminä, et tule suvaitsemaan muiden ajatusten kehittelyä muiden ryhmien toimesta oman maasi rajojen ulkopuolella. Se että meillä on ihmiskunnan sivilisaatio, se että olemme oivaltaneet tiettyjä parannuksia vuosisatojen saatossa, perustuu tosiasiaan, että tällaista yleistä koko maailmaa hallitsevaa järjestelmää ei ole koskaan toteutettu eikä koskaan hyväksytty, vaikkakin monet ryhmittymät historian aikana ovat yrittäneet saada tämän aikaiseksi.

On ollut ryhmiä, jotka ovat pitäneet oikeutenaan ja velvollisuutenaan käyttää voimaansa pakottamaan kaikki muut alistumaan. Tämänäyttelisiä sotia on ollut, joissa esimerkiksi ihmiset pyrkivät pakottamaan eri uskontojen ihmisryhmät alistumaan ja hyväksymään heidän oma uskontonsa. Tällaisien ongelmien parissa on ollut satojen ja taas satojen vuosien kamppailuja. Lopulta näistä taisteluista ja sodista ilmeni ajatus, että ihmiset ovat erilaisia eikä asiantila ole ehdottomasti välttämätöntä, jossa kaikki muut ihmiset pakotetaan käyttäytymään juuri sillä tavoin kuin tietty diktaattori haluaa heidän käyttäytyvän. Kehittyi yhteistyöjärjestelmä asiantiloihin, joissa ihmiset voivat tehdä yhteistyötä heidän ollessaan sitoutuneita samoihin ajatuksiin. Ei ole välttämätöntä, että ihmiset toimivat tarkasti samalla tavoin, käyttäytyvät samalla tavoin ja ajattelevat samalla tavoin kuin muut ihmiset tekevät.

Tarvitaan se mikä sai aikaan ja mikä todella käynnisti ihmiskunnan sivilisaation sellaisena kun sen tunnemme. Tarvitaan yhteistyöjärjestelmä niille aloille, joilla pienemmät ja suuremmat ryhmät hyväksyvät yhteistyön. Tämän seurauksena meillä on ollut vuosisatojen saatossa järjestelmien kehitys, jotka perustuvat ja jota kutsumme vaihdannaksi. Vaihdanta juontuu latinan sanoista, joita niin usein käytetään kuvaamaan kaikkein yksinkertaisimmilla tavalla olosuhteiden ominaispiirteitä, *do out des*—annan sinun antaessasi minulle—tarkoittaen annan vaihtaakseni kanssasi. Vuosisatojen saatossa tämä aikaansai kaikki ne olosuhteet, joita nyt pidämme nykyaikaisen sivistyneen elämän olosuhteina.

Voimme toki sanoa, että joidenkin muiden olosuhteisen alaisena asiat saattaisivat olla paremmin kuin markkinatalouden järjestelmän alaisena. Hyödykkeiden vaihdannan järjestelmän alaisena vallitsee yhä monia epämieluisia asioita, jotka olisivat kadonneet *jos, jos!* yli-ihminen, millään tavoin rajoittamaton, olisi omannut vallan organisoida ja järjestää kaikki ihmisten asiat. Meillä on vaihdannan järjestelmä. Tämä vaihdantajärjestelmä on kehittynyt ihmiskunnan tuhansien vuosien historiassa järjestelmäksi, jossa ihmiset ryhtyvät, jopa rajoittuneeseen yhteistyöhön, toisten ryhmien kanssa, joiden mielissä vallitsee erilaiset ajatukset. Meillä on järjestelmä, jossa voin tehdä jotain tyydyttääkseni toisen ihmisen, jolta odotan saavani jotain vastineeksi. Meillä on järjestelmä tekojen vaihdannan järjestelmä ja näiden tekojen tuotteiden vaihdanta, ja meillä on tämä järjestelmä perustuen palveluksien vaihdantaan. Joku tekee palveluksen odotuksella saavansa toisen palveluksen niiltä ihmisiltä, joille hän teki *oman* palveluksensa.

Olemme täsmentäneet tätä vaihdannan järjestelmää vaihdannan välineen teknisellä avulla. Henkilön ei ole tarpeen löytää toista henkilöä, joka pystyy tarkalleen antamaan etsimäänsä antaessaan toiselle henkilölle. Riittää jos voimme tarkentaa tällaista järjestelmää käyttämällä niin sanottua vaihdannan välinettä. Mitä on tehty, kuten kaikki tietävät, on vaihdannan järjestelmän täsmentäminen vaihdannan välineen käytöllä. Tämä ihmisten järjestelmä, kuten se ilmenee maailmassa nykyään, koostuu tosiasiaista, että ihmiset tekevät jotakin vastaanottaakseen jotakin sitä vastaan mitä he ovat tehneet palkkiona palveluksistaan.

Tämä järjestelmä on tarkentunut vaihdannan välineen käytöllä. Tämä tarkoittaa, että ihmiset eivät aina anna tai vaihda täsmälleen mitä he ovat tuottaneet sitä vastaan mitä he itse haluavat kuluttaa tai omistaa. On mahdollista käyttää jotain vaihdannan välinettä, joka liittyy epäsuoraan ryhmien vaihdantaan. Tällä tavoin olemme luoneet sivilisaation ja ihmisen toiminnan kokonainen järjestelmän, joka toimii tyydyttävästi.

Meillä on rahatalouden järjestelmä. Ihmiset sanovat kuinka likaista ja huonoa on tehdä jollekin toiselle jotain ainoastaan, koska odotat häneltä jotain. Mutta ei se ole niin paha, tiedättehän. Se on ehto, jolla ihmiselämää voi esiintyä. Tässä tilanteessa on välttämätöntä olla joku vaihdannan väline, koska ihminen joka haluaa antaa saadakseen jotain, ei aina omaa sitä mitä toinen ihminen, jolta hän haluaa sen vastaanottaa, hyväksyisi korvaukseksi. Sen vuoksi olemme kehittäneet vaihdannan välineen järjestelmän, rahajärjestelmän, joka mahdollistaa yksilölle tarjota jotain vaihdossa jonkun toisen toimintaan, joka on häneen nähden kaikin puolin hyvin erilainen.

Tuhansien vuosien saatossa olemme kehittäneet käytännöllisen järjestelmän, jossa ihmiset pystyvät käyttämään erilaisia ominaisuuksiaan, erilaista tietoutta, erilaisia kykyjään ja moninaisia asioita, jotka he löytävät maantieteellisestä ympäristöstään, vastaanottaakseen muilta ihmisiltä toisenlaisia asioita joita he haluavat omistaa tai saada haltuunsa. Tällä tavoin olemme kehittäneet markkinoiden järjestelmän.

Ihmiset sanovat markkinoiden olevan jotain hyvin yleistä. Ihmiset kysyvät: Miksi antaa toiselle jotain ainoastaan kun odotat saavasi jotain häneltä? Tämä saattaa olla tai sitten ei tyhmä vastaväite, mutta tosiasiallisesti se on aikaansaanut ihmissivilisaation kehityksen, josta olemme niin ylpeitä tänään. Sen ansiosta olemme tehneet merkittävää edistymistä aikaisemmin vallitsevista olosuhteista. Voimme sanoa kuinka rahvasta on antaa toiselle jotain juotavaa ainoastaan koska haluat saada häneltä jotain takaisin. En halua ottaa kantaa onko tämä kovin jaloa tai onko se rahvasta vai ei. Se on sivilisaatiomme perusta—hyödykkeiden ja tuotteiden vaihdanta. Tämä hyödykkeiden ja tuotteiden vaihdanta aikaansai sivilisaation sellaisena kuin sen tunnemme. Tälle järjestelmälle on vain yksi vaihtoehto. Tämä vaihtoehto on Führer periaate. Führertum, järjestelmä keskitetyllä johtajalla, joka saa kaiken aikaan rankaisemalla toisia ja palkitsemalla toisia. Tämä on ainoa vaihtoehto yhteiselle

markkinointijärjestelmällemme—järjestelmälle jossa ihmiset pyrkivät aina saamaan jotain parempaa antamalla pois jotain ja vastaanottamalla siitä maksun. Yhteisessä järjestelmässämme sinun tulisi olla vapaa tekemään palveluksia niin paljon kuin pystyt niitä tekemään ja vastaanottamaan niistä korvauksen. Markkinajärjestelmämme ei saata olla niin jalo teoreettisen jalouden näkökulmasta, mutta se on järjestelmä joka on mahdollistanut kaikki asiat jotka tunnemme ja omaamme tänään. Se on onnistunut pääsemään eroon monista sairauksista ja huolehtimaan sairaista ja niistä ihmisistä, jotka joistain muista syistä ovat estyneet niin tekemään. Se on järjestelmä jossa he *myös* voivat elää ja nauttia elämästä. Kaikki tämä siitä syystä, että olemme luoneet tämän upean markkinointijärjestelmän.

Olemme luoneet tämän maailmanmarkkinan, joka mahdollistaa jonkun tullessa sairaaksi Euroopassa saada parannuksen, ainoan tunnetun parannuskeinoon sitä vastaan. Tämä parannuskeino on saatavilla, vaikka saattaa olla välttämätöntä matkustaa useita tuhansia kilometrejä ja luoda monia laitoksia, joiden rakentaminen ja luominen on saattanut vaatia vuosia tai jopa vuosikymmeniä. Olemme luoneet tämän upean järjestelmän, johon luonnollisesti ainoastaan terveet ja voimissaan olevat voivat aktiivisesti ottaa osaa. Mutta tämä järjestelmä on yhdistettynä toiseen järjestelmään, joka mahdollistaa myös antaa ja huolehtia niistä, jotka eivät pysty huolehtimaan itsestään.

Näin ollen meillä on järjestelmä, jonka toimintojemme keskuksessa on *do ut des*, annan saadakseni jotain. Tässä järjestelmässä olemme luoneet vaihdannan välineen teknisistä syistä, koska se mahdollistaa nämä vaihdannat. Tämä järjestelmä vaihdannan välineen käytön kanssa, rahan, vaatii tiettyjä erityisiä sääntöjä, jotta emme kadota päämääriä joihin pyrimme. Näin ollen voimme sanoa tuhansia vuosia sitten ihmiskunnan aloittaneen erittäin alhaisesta elintasosta, hyvin yksinkertaisin asioin, täydellisessä tietämättömyydessä asioista joita arvostamme eniten elämässä, näinä tuhansina vuosina ihmiskunta on kehittänyt tämän järjestelmän, jossa on niin paljon asioita joita voidaan pitää täysin tyydyttävänä. Kuitenkin pitäen mielessä nämä kaikki täysin tyydyttävät asiat, nykyään vallitsee monia asioita jotka ovat edelleen epätydyttäviä. Mutta olemme nähneet tämän järjestelmän kehittyneen askel kerrallaan siitä tosiasista, että yksilöt pyrkivät luomaan jonkin toiminnan tavan päästäkseen eroon epätydyttävistä olosuhteista ja jopa monissa tapauksissa

tehdäkseen erittäin epätydyttävät olosuhteen vähemmän epätydyttäväiksi, ellei täysin tyydyttäväiksi.

Tämä järjestelmä perustuu markkinoihin. Se perustuu vaihdantaan vaihdannan välinettä käyttäen markkinoilla. Tällaisia vaihdannan välineitä tarvitaan järjestelmän luomiseksi, jossa ihmiset voivat tehdä niitä asioita joita tänään pidämme, tuhansien vuosien kehityksen jälkeen, ehdottoman välittämättöminä ja ehdottoman tyydyttävinä. Näin ollen ihmisten eivät ole oikeutettuja katsomaan nenänvarttansa pitkin näitä vaihdantamarkkinan olosuhteita, rahaa, myymistä kaikkein korkeimmalla vastaanotettavalla hinnalla, ikään kuin kaikki nämä ehdottomasti välttämättömät olosuhteet kuuluisivat vähäpätöisimpiin asioihin elämässä ainoastaan, koska jotkut olosuhteet maailmassa ovat epätydyttäviä. Olosuhteiden tekeminen paljon tyydyttävämmäksi vaati monessa tapauksessa sellaisia asioita kuten itsekkyyttä—vaatien toimintaa tavalla, jossa pyritään saamaan paras mahdollinen vaihtosuhde ja niin edelleen.

Selkeästi emme ole saavuttaneet asioiden ideaalitilaa. Emme pysty saavuttamaan tällaista ideaalitilaa, koska olosuhteet maailmassa ovat sellaiset, että ihmisen täytyy työskennellä ruokkiakseen itsensä. Tämä saattaa olla, sanokaamme, vähemmän miellyttävää kuin pelkästään elämästä nauttiminen ilman tarvetta työnteolle. Aikaansaadussa järjestelmässämme vaihdannan väline, raha, on keskeinen. Sillä on asema, jota ei voida niin pitkälle kuin pystymme näkemään, korvaamaan millään muulla. Sen vuoksi emme voi sanoa olosuhteiden maailmassa olevan erittäin epätydyttäviä, koska joudumme harjoittamaan vaihdantaa, pyrkimään vaihtamaan sitä mitä omamme siihen mitä haluaisimme hankkia ja niin edelleen. Jotkut ihmiset eivät pidä tätä kovin miellyttävänä, tämän kuuluessa alempaa ihmiseloon ja ihmisen toiminnan kategorioihin. Tämä ei pidä paikkaansa.

Kaikki ihmisten aikaansaamat hienot asiat, taiteet, kaikki ihmisten tekemät jalot asiat, apu sitä tarvitseville, apu huonossa kunnossa oleville ihmisille, kaikki nämä asiat olisivat mahdottomia, elleimme olisi vuosisatojen aikana kehittäneet markkinajärjestelmää, jossa parannamme yhä pidemmälle ihmiselämän säilyttämisen menetelmiä, tehden sen puhtaammaksi ja tyydyttävämmäksi sekä eettiseltä että taiteelliselta näkökannalta. Sen vuoksi jos vertaamme maailman huonoja olosuhteita

ajatuksiin, joita meillä on hienommasta ja paremmasta maailmasta, meidän tulee sanoa ettei näillä vertauksilla ole mitään arvoa.

Se mikä on tehnyt ihmiset paremmiksi, antanut ihmiselle paremmat olosuhteet ja luonut kaikki ne asiat, joita nykyään pidämme ihmiskunnan ylpeinä saavutuksina, eivät juonnut joistain julistuksista, puheista, unelmista paremmasta maailmasta tai joistain yrityksistä toteuttaa parempaa maailmaa aseiden avulla. Kaikki nämä asiat sai aikaan päivittäiset ihmisten hienot työt, ihmisten pyrkimykset parantaa omia olosuhteitaan työskentelemällä ankarasti ja tekemällä asioita, jotka olivat tuntemattomia aikaisemmille sukupolville ja jopa heille itselleen aikaisemmista ajoista. Sen vuoksi meidän tulee sanoa markkinajärjestelmän—järjestelmän tuottaa jotakin antaaksemme sen pois, mutta antaen ainoastaan ihmisille jotka itse antavat meidän edistykseen, tätä markkinajärjestelmää voidaan pitää hyvin rahvaana, mutta silti erittäin tarpeellisena järjestelmänä. Tätä järjestelmää ei välttämättä voida verrata tiettyihin ihmiselämän ilmentymiin taiteissa, uskonnossa, filosofiassa ja niin edelleen, mutta se on järjestelmä, joka on edistänyt kaikkea. Se on järjestelmä, joka on muuttanut ihmiset, joiden esi-isät elivät tasolla jota nyt pidämme äärimmäisen epätydyttävänä, jälkeläisiksi jotka ovat jatkuvasti sitoutuneet ajatukseen olosuhteiden parantamisesta työskentelemällä lisää, opiskelemalla lisää luonnon olosuhteita ja löytämällä yhä parempia menetelmiä parantaa kaikkia niitä asioita, joita pidämme epätydyttävinä. Tämä on oikea tapa ihmisille elää. Sen vuoksi jos jotkut ihmiset sanovat kaiken maapallolla olevan huonoa ja ainoa tyydyttävä asia korkeamman filosofian näkökulmasta on vetäytyä aktiivisesta palveluksesta ja elää muinaisten erakkojen tapaan, vastauksemme heille on ”Ei!”

Katso ympärillesi ja missä näet jopa kaikkein pienimmän olosuhteiden parannuksen, voit kutsua sitä pyrkimyksien vaikutukseksi ja esi-isien aikaansaannokseksi. Meillä on vain yksi tapa parantaa olosuhteita. Tehdä samoin kuin he tekivät, pyrkii saavuttamaan yhä enemmän, parantaa olosuhteitamme yhä enemmän.

Kiitos!

Alkuperäinen artikkeli: [Socialism vs. Market Exchange](#)